

वैशम्पायन उवाच । ततो यथोक्तं द्रोणेन तत्सर्वं कृतमञ्जसा । तदवेक्ष्य कुमारस्ते विस्मयोत्फुल्ललोचनाः ।

आश्चर्यमिदमत्यन्तमिति मत्वा वचोऽब्रुवन् ॥ कुमारा ऊचुः ॥ मुद्रिकामपि विप्रर्वै शीघ्रमेतां समुद्धर ।

वैशम्पायन उवाच । ततः शरं समादाय धनुर्द्रोणो महायशः । शरेण विद्धा मुद्रां तामूर्द्धमावाहयत्प्रभुः ।

सशरं समुपादाय कूपादङ्गुलिवेष्टनं । ददौ ततः कुमाराणां विस्मितानामविस्मितः ।

५१६५

मुद्रिकामुद्धृतां दृष्ट्वा तमाज्जुस्ते कुमारकाः । कुमारा ऊचुः । अभिवादयामहे ब्रह्मनैतदन्येषु विद्यते । काऽसि कस्यासि जानीमो वयं किं करवामहे ।

वैशम्पायन उवाच । एवमुक्तस्ततो द्रोणः प्रत्युवाच कुमारकान् ।

द्रोण उवाच । आचक्ष्वच्च भीष्माय रूपेण च गुणैश्च मां । स एव सुमहातेजाः साम्प्रतं प्रतिपत्स्यते ।

वैशम्पायन उवाच । तथेत्युक्त्वा च गत्वा च भीष्ममूचुः कुमारकाः । ब्राह्मणस्य वचस्तथ्यं तच्च कर्म तथाविधं ।

भीष्मः श्रुत्वा कुमाराणां द्रोणञ्च प्रत्यजानत । युक्तरूपः स हि गुरुरित्येवमनुचिन्त्य च ।

५१७०

अथैतमानीय तदा स्वयमेव सुसत्कृतं । परिपप्रच्छ निपुणं भीष्मः शस्तभृतां वरः । हेतुमागमने तच्च द्रोणः सर्वं न्यवेदयत् ।

॥ द्रोण उवाच ॥ महर्षेरग्निवेशस्य सकाशमहमच्युत । अस्त्रार्थमगमं पूर्वं धनुर्वेदचिकीर्षया ।

ब्रह्मचारी विनीतात्मा जटिलो बज्जलाः समाः । अवसं सुचिरं तत्र गुरुगुश्रुषणे रतः ।

पाञ्चाल्यो राजपुत्रश्च यज्ञसेनो महाबलः । इवस्त्वहेतोर्न्यवसत्तस्मिन्नेव गुरौ प्रभुः ।

स मे तत्र सखा चासीदुपकारी प्रियश्च मे । तेनाहं सह सङ्गम्य वर्त्तयन् सुचिरं प्रभो ।

५१७५

बाल्यात्प्रभृति कौरव्य सहाध्ययनमेव च । स मे सखा सदा तत्र प्रियवादी प्रियङ्करः ।

अब्रवीदिति मां भीष्म वचनं प्रीतिवर्द्धनं । अहं प्रियतमः पुत्रः पितुर्द्रोण महात्मनः ।

अभिषेक्ष्यति मां राज्ये स पाञ्चाल्यो यदा तदा । लङ्घ्यं भविता तात सखे सत्येन ते शपे ।

मम भोगाश्च वित्तञ्च त्वदधीनं सुखानि च । एवमुक्त्वाऽथ वव्राज कृतास्त्रः पूजितो मया ।

तच्च वाक्यमहं नित्यं मनसा धारयंस्तदा । सोऽहं पितृनियोगेन पुत्रलोभाद्यशस्त्रिणीं ।

५१८०

नातिकेशीं महाप्रज्ञामुपयेमे महाव्रतां । अग्निहोत्रे च सत्रे च दमे च सततं रतां ।

अलभद्भ्रातमी पुत्रमश्वत्थामानभारसं । भीमं विक्रमकर्माणमादित्यसमतेजसं ।

पुत्रेण तेन प्रीतोऽहं भरद्वाजो मया यथा । गोचीरं पिवतो दृष्ट्वा धनिनस्तत्र पुत्रकान् । अश्वत्थामाऽरुदहालस्तनो सन्देह यद्दिशः ।

न स्नातकोऽवसीदेत वर्त्तमानः स्वकर्मसु । इति सञ्चिन्त्य मनसा तं देशं बज्जशो भ्रमन् ।

विशुद्धमिच्छन् गाङ्गेय धर्मोपेतं प्रतिग्रहं । अन्तादन्तं परिक्रम्य नाभ्यगच्छं पयस्विनीं ।

५१८५

अथ पिष्टोदकेनैनं लोभयन्ति कुमारकाः । पीत्वा पिष्टरसं बालः क्षीरं पीतं मयाऽपि च ।

ननर्त्तात्थाय कौरव्य दृष्टो बाल्यादिमोहितः । तं दृष्ट्वा नृत्यमानन्तु बालैः परिहृतं सुतं ।

हास्यतामुपसम्प्राप्तं कश्मलं तत्र मेऽभवत् । द्रोणं धिगस्त्रधनिनं यो धनं नाधिगच्छति ।

पिष्टोदकं सुतो यस्य पीत्वा क्षीरस्य दृष्ट्या । नृत्यति स मुदाविष्टः क्षीरं पीतं मयाऽप्युत ।